

Omgeving van verpleeghuizen en probleemgedrag bij mensen met dementie

Onderzoek naar de invloed van omgeving op
probleemgedrag bij dementie

Juli 2015

Sectie Ouderengeneeskunde
Afdeling huisartsengeneeskunde
UMCG

Prof. Dr. S.U. Zuidema
specialist ouderengeneeskunde
S.U.Zuidema@umcg.nl

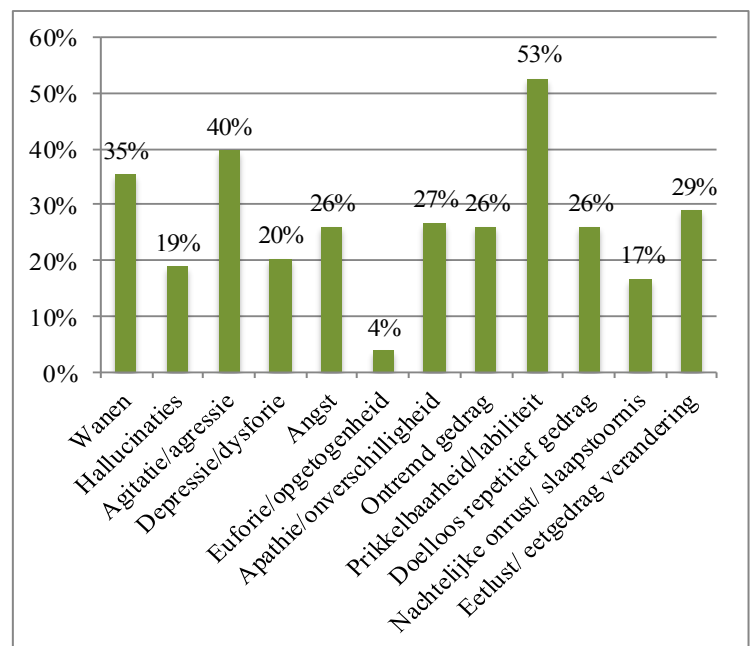
R.S. de Boer
medisch student
R.S.de.Boer@student.rug.nl

Doelstelling: Deze studie onderzoekt de verschillen in omgeving tussen verpleeghuizen in Noorwegen en Nederland, en de omgevingsfactoren die van invloed zijn op probleemgedrag, oftewel neuropsychiatrische symptomen (NPS) en psychofarmaceutiegebruik bij mensen met dementie in verpleeghuizen in Nederland.

Prevalentie van neuropsychiatrische symptomen bij
verpleeghuisbewoners

Materiaal & methoden: Bij dit cross-sectionele onderzoek werden Nederlandse en Noorse psychogeriatrische (PG) afdelingen middels de 'Therapeutic Environment Screening Survey for Nursing Homes' (TESS-NH) met elkaar vergeleken. Tevens werd er in Nederland een steekproef gedaan van vijf bewoners per afdeling om probleemgedrag te meten, middels de 'Neuropsychiatric Inventory – Nursing Home version' (NPI-NH). Dit werd gecorreleerd met de Nederlandse TESS-NH data en andere omgevingsfactoren als de afdelingsgrootte en verpleegkundige/patiënt ratio's. Statistische analyse vond plaats middels multilevel multivariate logistische regressie analyse, waarbij er gecorrigeerd werd voor samenhang van de data binnen één verpleeghuis en voor beïnvloeding van de data op patiëntniveau.

Neuropsychiatrische symptomen zijn gemeten met de 'Neuropsychiatric Inventory – Nursing Home version (NPI-NH) en als klinisch relevant gedefinieerd bij een frequentie x ernst score van ≥ 4 .

Omgeving van verpleeghuizen en probleemgedrag bij mensen met dementie

Juli 2015

Resultaten: De 28 Nederlandse PG afdelingen scoren op bijna alle TESS-NH

items significant hoger dan de 70 PG afdelingen uit Noorwegen. Noorse afdelingen zijn kleiner in aantal bewoners en groter qua oppervlakte per bewoner.

De plaats van het verpleeghuis vertoont een associatie met agressie, prikkelbaarheid of ontremd gedrag. In een kleinere plaats kwamen minder vaak symptomen van dit cluster voor (OR [95% BI] 0,527 [0,384-0,72]). Een schoner verpleeghuis was geassocieerd met minder wanen of hallucinaties (OR [95% BI] 0,804 [0,648-0,998]). Meer woonkamers per bewoner waren geassocieerd met minder apathie (OR [95% BI] 0,000 [0,000-0,061]) en het minder voorschrijven van antipsychotica (OR [95% BI] 0,008 [0,000-0,323]). Een groter aantal zitplaatsen per bewoner was geassocieerd met vaker voorkomen van depressie of angst (OR [95% BI] 1,547 [1,115-2,145]).

Conclusie: In dit onderzoek werden significante verschillen gevonden tussen Noorse en Nederlandse verpleeghuizen. Op basis van de TESS-NH vragenlijst lijkt er in de Nederlandse verpleeghuizen gemiddeld sprake van een betere kwaliteit van de omgeving. In dit onderzoek worden een aantal omgevingsfactoren gevonden die van invloed zijn op NPS en psychofarmacagebruik in Nederlandse verpleeghuizen. De grootte van de plaats waarin het

verpleeghuis gesitueerd is, is positief geassocieerd met het voorkomen van agressie, prikkelbaarheid of ontremd gedrag. Een groter aantal woonkamers per bewoner is negatief geassocieerd met apathie en het gebruik van antipsychotica. Aan de hand van deze associaties lijkt meer rust en ruimte wellicht iets te doen op het prikkelniveau. Dit is een mogelijke verklaring voor deze resultaten. Een schoner verpleeghuis is geassocieerd met minder wanen of hallucinaties. Een groter aantal zitplaatsen per bewoner is geassocieerd met vaker voorkomen van depressie of angst. Voor toepassing in de praktijk is verder onderzoek nodig met een grotere onderzoekspopulatie.

Domein	Best scorende land
Zichtbaarheid uitgangen, alarmering	NED
Onderhoud	NED
Hygiëne, geur op de afdeling	NED
Vloeroppervlak, handleuning	NED
Aantal woonkamers per bewoner	NW
Aantal zitplekken per bewoner	NW
Aantal vierkante meter in een woonkamer per bewoner	NW
Huiselijkheid, keuken, persoonlijke foto's en bezittingen	NED
Uitzicht vanaf kamer, visuele en tactiele stimulatie	NED
Aanwezigheid en uiterlijk tuin	Niet significant
Oriëntatie, Bewegwijzering, kamernummers, foto's	Niet significant
Privacy, Aanwezigheid televisie, lawaai	Niet significant
Eindcijfer afdeling	NED
Aantal bewoners op de afdeling	NED
Aantal verpleegkundigen per patiënt dagdienst door de week	NW
Aantal verpleegkundigen per patiënt avonddienst door de week	NW
Aantal verpleegkundigen per patiënt dagdienst in het weekend	NW
Aantal verpleegkundigen per patiënt avonddienst in het weekend	NW
% MBO 1 en MBO 2 in verzorging	NED
% mannen in verzorging	NW
Leeftijdscategorie waarin de meeste verzorgenden zitten	NW

Bij deze willen wij het gehele team van de deelnemende verpleeghuizen hartelijk danken voor hun deelname en de daarbij horende gastvrijheid!